

WRZESIEŃ 2024

MONITOR KOREAŃSKI

„Monitor Koreański” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną w Korei Południowej, ze szczególnym naciskiem na działania Korei Południowej w regionie Europy Środkowej oraz relacje miedzykoreańskie.

DR JOANNA BECZKOWSKA

OŚRODEK SPRAW AZJATYCKICH
UNIwersytet Łódzki

MONITOR KOREAŃSKI

WRZESIEŃ 2024

SUKCESY POLITYKI ZAGRANICZNEJ I PROBLEMY WEWNĘTRZNE

Wrzesień 2024 roku przyniósł szereg ważnych wydarzeń w polityce Korei Południowej, zarówno na arenie krajowej, jak i międzynarodowej. Najważniejszym z nich było wzmocnienie partnerstwa strategicznego z Czechami i Słowacją, czego wyrazem były wizyty prezydenta Yoon Suk-yeola w Pradze i Bratysławie. Wewnętrznie kraj zmagają się z niskim poparciem dla rządu i prezydenta, a kontrowersyjne decyzje polityczne, takie jak forsowanie nominacji prokuratora generalnego bez zgody parlamentu, pogłębiają podziały polityczne. Relacje międzykoreańskie pozostają napięte.

I. WYDARZENIA SZCZEBŁA CENTRALNEGO

1 września: spotkanie liderów największych partii odbyło się w Seulu.

Spotkanie między przewodniczącym rządzącej Partii Siła Narodu (PPP), Han Dong-hoonem, a przewodniczącym głównej opozycyjnej Partii Demokratycznej Korei (DPK), posłem Lee Jae-myungiem, było pierwszym oficjalnym spotkaniem obu liderów od 2013 roku. Chociaż obie strony zgodziły się na współpracę w kilku kwestiach dotyczących codziennego życia, spotkanie zakończyło się bez porozumienia w kwestii spornych tematów, takich jak specjalne dochodzenie w sprawie śmierci żołnierza marynarki oraz plan dotacji pieniężnych zaproponowany przez Lee Jae-myunga. Pomimo braku porozumienia w niektórych kwestiach, obie strony wyraziły nadzieję na normalizację pracy Zgromadzenia Narodowego i skupienie się na poprawie życia Koreańczyków. Według polityków już samo spotkanie było sukcesem, symbolizującym możliwość dialogu na podzielonej scenie politycznej.

6 września: w Seulu odbył się ostatni szczyt japońsko-południowokoreański z udziałem premiera Kishidy Fumio. Celem szczytu było wzmocnienie partnerstwa dwustronnego i podkreślenia znaczenia „dyplomacji wahadłowej” w budowaniu pozytywnych relacji między Seulem a Tokio. Obydwaj przywódcy podkreślili znaczenie współpracy i porozumienia w kwestiach historycznych. Głównymi tematami rozmów były: rozwój relacji dwustronnych, uproszczenie procedur imigracyjnych i dążenie do pokoju na Półwyspie Koreańskim. Podkreślono również wagę nadchodzącej 60. rocznicy

nawiązania stosunków dyplomatycznych między Koreą Południową a Japonią. Był to 12 szczyt z udziałem obu przywódców.

6 września: lista pasażerów statku Ukishima została przekazana Ministerstwu Spraw Zagranicznych. Rząd Korei Południowej rozpoczął proces weryfikacji list pasażerów koreańskich, którzy zginęli w kontrowersyjnym zatonięciu japońskiego statku Ukishima Maru w 1945 roku. Lista została przekazana przez Japonię w celu ułatwienia wypłaty odszkodowań ofiarom. Statek transportował do domu Koreańczyków, którzy zostali przymusowo zmobilizowani do pracy w czasie wojny. Korea od lat domagała się od Japonii udostępnienia list pasażerów, ponieważ Tokio zaprzeczało ich istnieniu. W kwestii przyczyny zatonięcia statku, rodziny koreańskich ofiar twierdzą, że Japonia celowo wysadziła go w powietrze. Natomiast według Japonii statek został trafiony miną i zatonął w wyniku wypadku. Japoński rząd przyznał, że posiada około 70 dokumentów związanych z listami pasażerów i obiecał przekazać pozostałe dokumenty Korei. Rząd Korei Południowej zaznacza, że będzie kontynuował konsultacje z Japonią w celu uzyskania pozostałych dokumentów.

10-11 września: trójstronna współpraca w celu zwiększenia turystyki została omówiona przez Chiny, Japonię i Koreę Południową. Minister kultury, sportu i turystyki Korei Południowej Yu In-chon, minister ziemi, infrastruktury, transportu i turystyki Japonii Tetsuo Saito oraz wiceminister kultury i turystyki Chin Zhang Zheng spotkali się na dziesiątym ministerialnym spotkaniu turystycznym, aby omówić współpracę w celu zwiększenia wymiany turystycznej między tymi trzema krajami. Celem jest osiągnięcie 40 milionów rocznych wymian turystycznych do 2030 roku, co stanowi wzrost z obecnego poziomu 30 milionów. Spotkanie skupiło się na wzmocnieniu współpracy w zakresie rozwoju zrównoważonej turystyki, ożywienia turystyki lokalnej i zwiększenia atrakcyjności turystycznej dla turystów z dalszych krajów. Ponadto, ministrowie omówili kwestie związane z wygodą podróżowania i walki z tanimi wycieczkami zakupowymi, podkreślając znaczenie równowagi w rozwoju wymiany turystycznej i promowaniu turystyki regionalnej jako sposobu na rozwiązanie wyzwań demograficznych.

12 września: nominacja nowego prokuratora generalnego została zatwierdzona. Prezydent Yoon Suk-yeol zatwierdził nominację Shim Woo-junga na stanowisko prokuratora generalnego, pomimo braku zgody parlamentu. Brak zgody parlamentu wynika z politycznego impasu między partiami, co uniemożliwiło przeprowadzenie posiedzenia komisji parlamentarnej ds. sądownictwa. Shim, który jest doświadczonym prokuratorem z wieloletnim stażem, będzie musiał zmierzyć się z wieloma wyzwaniami, przede wszystkim

sprawami o charakterze politycznym oraz odbudową publicznego zaufania do urzędu.

13 września: propozycja uczestnictwa w rządowych konsultacjach została odrzucona przez lekarzy. W Korei Południowej od miesięcy trwa konflikt między rządem a środowiskiem medycznym. Rząd chce zwiększyć liczbę miejsc na studiach medycznych, aby zwiększyć liczbę lekarzy. Lekarze jednak sprzeciwiają się temu planowi, twierdząc, że doprowadzi on do obniżenia jakości kształcenia i pogorszenia warunków pracy. Konflikt ten doprowadził do masowych rezygnacji lekarzy z praktyki, co spowodowało poważne zakłócenia w systemie opieki zdrowotnej w kraju. Mimo prób rozpoczęcia dialogu, strony konfliktu nie są w stanie znaleźć kompromisu, co budzi obawy o pogłębienie kryzysu, szczególnie w okresie święta Chuseok. Środowisko lekarskie odrzuciło propozycję uczestniczenia w konsultacjach z udziałem wielopartyjnej komisji, dopóki rząd nie zmieni stanowiska w sprawie zwiększenia limitów miejsc.

19 września: ustawa o śledztwie w sprawie pierwszej damy została ponownie przyjęta przez Zgromadzenie Narodowe. W Korei Południowej doszło do konfliktu politycznego, gdy opozycyjna Partia Demokratyczna Korei (DPK) przegłosowała trzy kontrowersyjne projekty ustaw, w tym o powołaniu specjalnego prokuratora do zbadania zarzutów przeciwko pierwszej damie Kim Keon-hee. Podobna ustawa została przyjęta w styczniu, następnie zawetowana przez prezydenta i odrzucana w ponownym głosowaniu. Rządząca Partia Siła Narodu (PPP) zbojkotowała głosowanie i ponownie wezwała prezydenta Yoon Suk-yeola do użycia weta. Ponadto głosami DPK przyjęto czwarty projekt ustawy w sprawie zbadania wywierania nacisków przez Biuro Prezydenta i Ministerstwo Obrony na dochodzenie wojskowe w sprawie śmierci żołnierza marynarki. Trzeci projekt ustawy przyjętej przez Zgromadzenie Narodowe ma na celu zobowiązanie rządu centralnego i lokalnego do finansowania lokalnych bonów pieniężnych, mających na celu pobudzenie gospodarki. Wszystkie trzy projekty zostały zawetowane przez prezydenta Yoon Suk-yeola 2 października. Od momentu objęcia urzędu, Yoon Suk-yeol po raz jedenasty skorzystał z prawa weta

22 września: porozumienie o współpracy w dziedzinie badań kosmicznych zostało podpisane przez NASA i KASA. Korea Aerospace Administration (KASA) i amerykańska agencja NASA podpisały wspólne oświadczenie o współpracy w dziedzinie badań kosmicznych i lotniczych. Dokument ten został podpisany podczas rozmów między szefem KASA, Yoon Young-binem, a administratorem NASA, Billem Nelsonem, w Waszyngtonie. Obie strony zobowiązały się do wzmocnienia pozycji wiodącej na arenie międzynarodowej poprzez współpracę

w takich dziedzinach jak badania kosmiczne, eksploracja Księżyca i rozwój technologii kosmicznych. Wspólne działania mają objąć rozpoznanie innowacyjnych projektów w dziedzinach takich jak nauka o życiu w kosmosie, nauka o powierzchni Księżyca i wspólne wykorzystanie anten kosmicznych, a także wspólne projektowanie misji w punkcie Lagrange'a L4. KASA wyraziła również chęć rozszerzenia udziału Korei w programie Artemis, amerykańskim programie eksploracji Księżyca.

26 września: nowe przepisy związane z urlopami rodzicielskimi zostały przyjęte przez Zgromadzenie Narodowe. Od lutego przyszłego roku okres urlopu rodzicielskiego zostanie wydłużony z jednego roku do 1,5 roku dla każdego z rodziców, a urlop ojcowski zostanie zwiększony z 10 do 20 dni. Nowe przepisy rozszerzają również dostęp do skróconego czasu pracy dla rodziców, ułatwiając im łączenie pracy z wychowywaniem dzieci. Ponadto, prawo wprowadza dodatkowe dni urlopu dla kobiet w ciąży, szczególnie dla tych w grupie ryzyka, oraz zwiększa liczbę dni urlopu dla rodziców dzieci urodzonych przedwcześnie. Wprowadzono także ulgi finansowe dla pracodawców i pracowników w związku z urlopami rodzicielskimi.

26 września: poprawki do ustawy o ochronie przed przestępstwami seksualnymi z wykorzystaniem technologii deepfake zostały przyjęte przez Zgromadzenie Narodowe. Parlament przyjął poprawki w reakcji na wzrost liczny przestępstw z wykorzystaniem sfabrykowanych materiałów o charakterze pornograficznym. Nowe przepisy zwiększają kary za szantażowanie i wymuszanie przy użyciu takich materiałów. Poprawki ustanawiają również obowiązek dla rządu usuwania nielegalnie stworzonych materiałów i pomocy ofiarom w powrocie do normalnego życia, a także tworzą podstawy prawne dla centralnych i lokalnych władz do prowadzenia ośrodków pomocy dla ofiar przestępstw seksualnych o charakterze cyfrowym. Z kolei seulska policja ujawniła, że prowadzi dochodzenie w sprawie 74 osób podejrzanych o tworzenie lub rozpowszechnianie fałszywych filmów pornograficznych z wykorzystaniem deepfake na platformie Telegram. Większość podejrzanych to osoby w wieku nastoletnim, a dochodzenie obejmuje 126 spraw. Policja współpracuje z organami ścigania z innych krajów w celu zbadania roli platformy Telegram w przestępstwach z wykorzystaniem deepfake. Przed ogłoszeniem poprawek w Seulu odbył się protest przeciwko przestępstwom wykorzystującym technologię deepfake. Demonstranci, w większości młodzi ludzie, oskarżyli rząd o ignorowanie narastającego problemu i wezwali do wprowadzenia surowszych przepisów penalizujących tego typu przestępstwa. Uważają, że obecne prawo jest niewystarczające, a rozwój technologii wymaga od władz bardziej

zdecydowanej reakcji. Wskazują na to, że problem nie jest nowy, a zjawisko deepfake jest jedynie ewolucją starszych form seksualnego wykorzystywania w sieci, przeciwko któremu kobiety protestowały już w 2018 roku. Demonstranci apelują o regulacje przemysłu sztucznej inteligencji i egzekwowanie surowych kar dla firm, które nie będą przestrzegać tych zasad.

27 września: rozszerzenie stanowisk wojskowych dla 50-60 latków jest rozważane przez Komitet Obrony Narodowej. Sung Il-jong, członek Komitetu Obrony Narodowej Zgromadzenia Narodowego z ramienia Partii Władzy Ludowej ogłosił, że rozważane jest wprowadzenie przepisów umożliwiające osobom w wieku 50-60 lat pracę dla armii jako pracownicy kontraktowi, zajmujący się ochroną baz czy administracją. Komitet Obrony Narodowej szacuje, że liczba żołnierzy w koreańskiej armii zmniejszy się do poziomu około 300 tysięcy w przeciągu najbliższych 20 lat (w 2022 roku liczba personelu wojskowego spadła poniżej 500 tysięcy). Z tego powodu poszukiwane są rozwiązania mające przeciwdziałać niedoborowi żołnierzy. Jednym z nich ma być outsourcing, a drugim wprowadzenie przepisów umożliwiających imigrantom służbę wojskową.

27 września: kwestie dotyczące inwestycji w ramach dwustronnej umowy handlowej zostały omówione przez Chiny i Koreę Południową. Minister handlu Cheong In-kyo spotkał się z chińskim przedstawicielem ds. handlu międzynarodowego Wang Shouwenem w Pekinie. Konsultacje dotyczyły współpracy handlowej i inwestycyjnej na mocy umowy o wolnym handlu z 2015 roku. Obie strony omówiły także kwestie związane z operacyjnością kanałów komunikacyjnych dotyczących łańcuchów dostaw czy kontroli eksportu.

27 września: poparcie dla multilateralizmu zostało wyrażone przez Koreę Południową podczas posiedzenia Zgromadzenia Ogólnego ONZ w Nowym Jorku. Oświadczenie wygłosił minister spraw zagranicznych Cho Tae-yul, który podkreślił, że multilateralizm jest niezbędny dla rozwiązywania globalnych wyzwań – szczególnie w obliczu pewnego kryzysu mechanizmów wielostronnych. Minister przedstawił także założenia polityki prezydenta Yoon Suk-yeola dotyczące przekształcenia Korei Południowej w „globalne państwo kluczowe” (global pivotal state). Na arenie międzynarodowej Seul zamierza działać jako „facylitator” oraz „inicjator” w zakresie globalnego pokoju, a także tworzenia norm związanych z zarządzaniem nowymi technologiami. Korea Południowa zamierza wykorzystać swoje członkostwo niestałe w Radzie Bezpieczeństwa ONZ w latach 2024-2025 do skupienia się na wysiłkach na rzecz utrzymania pokoju oraz wspierania zrównoważonego rozwoju Globalnego Południa. Podczas przemówienia została przedstawiona także wizja prezydenta

Yoon Suk-yeola dotycząca zjednoczenia Półwyspu Koreańskiego. Opiera się ona na takich wartościach jak wolność, pokój i demokracja. Korea Południowa zwróciła się do społeczności międzynarodowej o poparcie działań mających na celu ochronę praw człowieka w KRLD. W kontekście reformy Rady Bezpieczeństwa ONZ Korea Południowa wyraziła poparcie dla rozszerzenia wybieralnych członków, aby przeciwdziałać impasowi, który wprowadza nadużywanie prawa weta.

28 września: spotkanie szefów MSZ Chin i Korei Południowej odbyło się na marginesie Zgromadzenia Ogólnego ONZ. Ministrowie spraw zagranicznych Korei Południowej Cho Tae-yul i Chin Wang Yi spotkali się na marginesie Zgromadzenia Ogólnego ONZ w Nowym Jorku. Według południowokoreańskiego MSZ obie strony osiągnęły porozumienie w sprawie kontynuowania spotkań wysokiego szczebla na marginesie międzynarodowych szczytów. Sugeruje to, że do spotkania prezydenta Yoon Suk-yeola oraz przewodniczącego Xi Jinpinga może dojść podczas szczytu Wspólnoty Gospodarczej Azji i Pacyfiku (APEC) – do czego zamierza dążyć strona koreańska. Seul ma również nadzieję na organizację szczytu obu przywódców w kraju: Xi Jinping po raz ostatni odwiedził południowokoreańską stolicę w 2014 roku, w czasie administracji Park Geun-hye. Podczas spotkania omówiono także kwestie związane ze stosunkami bilateralnymi oraz bezpieczeństwem na Półwyspie Koreańskim – minister Cho Tae-yul zwrócił się do Chin, by te odegrały „konstruktywną rolę” w rozwiązaniu zagrożeń nuklearnych ze strony Korei Północnej.

28-29 września: trójstronne konsultacje ministrów środowiska Japonii, Chin i Korei Południowej odbyło się na wyspie Czedżu (Jeju). W spotkaniu uczestniczyli ministrowie Kim Wan-seop, Huang Runqiu i Ito Shintaro. Zadeklarowano ścisłą współpracę w nadchodzących negocjacjach ONZ dotyczących redukcji zanieczyszczeń plastikiem, które mają odbyć się w listopadzie w Busan. Ponadto Chiny, Japonia i Korea Południowa mają współpracować w celu zmniejszenia poziomu żółtego pyłu w regionie (współpraca w formacie 3 + Mongolia). Tematem rozmów było także wypuszczanie skażonej wody z uszkodzonej elektrowni jądrowej Fukushima – w tym kontekście Korea Południowa zaapelowała o dalsze konsultacje, a Chiny wezwały Japonię do szybkiego ustanowienia międzynarodowego systemu monitoringu procesu spuszczenia wody i wpływu na środowisko.

KOMENTARZ

Problemy z poparciem prezydenta i rządzącej partii. Prezydent Korei Południowej, Yoon Suk Yeol, i rządząca Partia Siła Narodu (PPP) zmagają się z rekordowo niskimi wskaźnikami poparcia, co odzwierciedla powszechne niezadowolenie z polityki rządu. Główną przyczyną tego spadku jest brak porozumienia między prezydentem a liderem PPP w kwestii reformy służby zdrowia, co doprowadziło do napięć i poważnych protestów lekarzy. Dodatkowo, kontrowersje wokół żony prezydenta, Kim Keon-hee, w tym oskarżenia o korupcję i ingerencję w kampanię wyborczą, pogłębiają kryzys wizerunkowy rządu. Partia Demokratyczna (DPK), będąca główną siłą opozycji, wykorzystuje tę sytuację, próbując przeforsować śledztwa dotyczące Pierwszej Damy. Częste korzystanie z prawa weta jeszcze bardziej pogłębia podziały polityczne w kraju. Pozytywne osiągnięcia w polityce zagranicznej – wzmacnianie partnerstwa strategicznego z Czechami i Słowacją na płaszczyźnie energetyki – nie przełożyły się na wzrost poparcia dla prezydenta Yoon Suk-yeola.

Szanse na utrzymanie kierunku rozwoju relacji z Japonią. Wybór Ishiby Shigeru na nowego premiera Japonii może potencjalnie utrzymać obecny kierunek rozwoju relacji dwustronnych – lub nawet utorować drogę do lepszych relacji. Ishiba jest postrzegany jako bardziej umiarkowany polityk w porównaniu do swojego poprzednika w kwestiach historycznych, a to właśnie one stanowią najbardziej wrażliwy element relacji dwustronnych. Nowy premier Japonii wyrażał uznanie dla współpracy z Seulem i opowiadał się za lepszym zrozumieniem perspektywy Korei Południowej wśród Japończyków. Krytykował także wizyty polityków w świątyni Yasukuni. Łagodne podejście do kwestii historycznych sprawia, że rząd Korei Południowej i eksperci pozytywnie ocenili wybór Ishiby. Podczas pierwszej rozmowy telefonicznej z prezydentem Korei Południowej Yoon Suk-yeolem, Ishiba zobowiązał się do kontynuowania „dyplomacji wahadłowej”, która obejmuje regularne wizyty i rozmowy na szczycie między dwoma krajami. Obaj przywódcy zobowiązali się również do zacieśnienia dwustronnej i trójstronnej współpracy w dziedzinie bezpieczeństwa ze Stanami Zjednoczonymi w celu powstrzymania programów nuklearnych i rakietowych Korei Północnej. Prezydent Yoon opisał oba kraje jako „ważnych sąsiadów i partnerów, którzy dzielą wartości i interesy”, nazywając przyszłoroczną 60. rocznicę nawiązania stosunków dwustronnych „dobrą okazją do tego, by stosunki koreańsko-japońskie zrobiły kolejny krok naprzód”.

Czy jakieś poglądy nowego premiera Japonii mogą budzić obawy Korei Południowej? Obawy Seulu mogą budzić przede wszystkim stanowcze poglądy na politykę bezpieczeństwa – w tym dążenie do stworzenia „azjatyckiego NATO”. Asertywna polityka Japonii na płaszczyźnie bezpieczeństwa może zaognić sytuację w regionie – a tego Korea Południowa chciałaby uniknąć. Z drugiej strony prezydent Yoon Suk-yeol prezentuje twarde stanowisko w podejściu do Korei Północnej. O ile Korea Południowa może unikać formalnego zaangażowania się w regionalne organizacje militarne, to należy się spodziewać dalszego rozwoju współpracy trójstronnej z Japonią i USA jako formy odstraszania KRLD.

Warto także zauważyć, że Ishiba Shigeru obejmuje urząd premiera w momencie, gdy stosunki Japonii z Koreą Południową są na stosunkowo dobrym poziomie. Według sondażu przeprowadzonego w sierpniu 2024 roku, 41,7% respondentów w Korei Południowej miało pozytywne zdanie o Japonii, co stanowi najwyższy odsetek od czasu rozpoczęcia badania w 2013 roku. Jego poprzednik, Kishida Fumio po 12 latach wznowił wspomnianą „diplomację wahadłową”, a pozytywne relacje dwustronne między Tokio a Seulem były głównym czynnikiem umożliwiającym znaczny postęp w trójstronnej współpracy bezpieczeństwa między USA, Japonią a Koreą Południową, co znalazło odzwierciedlenie w Porozumieniach z Camp David z sierpnia 2023 roku. Należy zatem spodziewać się kontynuacji tych działań – o ile wpływ nowego premiera na politykę zagraniczną nie zostanie osłabiony przez wyniki wyborów parlamentarnych w Japonii.

II. KOREA POŁUDNIOWA I EUROPA ŚRODKOWO-WSCHODNIA

3-6 września: Korea Południowa uczestniczyła w Międzynarodowym Salonie Przemysłu Obronnego (MSPO) w Polsce. Koreański pawilon, z udziałem około 30 producentów broni, był największą dotychczasową prezentacją koreańskiego przemysłu obronnego na zagranicznej wystawie. Minister DAPA Seok Jong-gun spotkał się z polskimi urzędnikami, naciskając na szybkie sfinalizowanie kontraktu na dodatkowe zakupy koreańskich czołgów K2 Black Panther. Ponadto, rozmowy dotyczyły produkcji czołgów w Polsce, transferu technologii oraz współpracy w zakresie utrzymania, naprawy i operacji. Korea i Polska zawarły już umowę na dostawę 72 systemów rakietowej artylerii

Chunmoo i tysięcy pocisków rakietowych. Wcześniej Polska zamówiła 1000 czołgów K2, 288 wyrzutni rakiet i 212 samobieżnych haubic K9. W tym roku planowane jest sfinalizowanie umowy na dodatkowe 180 czołgów K2. Korea również planuje zakup około 200 dronów z Polski w ciągu najbliższych dwóch lat. Dyrektor Grupy WB Marcin Kubica zadeklarował, że drony Warmate mogą zostać dostarczone Korei Południowej jeszcze w tym roku.

4 września: rozwój współpracy przemysłowej i technologicznej został omówiony przez Koreę Południową i Czechy. W Seulu odbyło się spotkanie ministra przemysłu Ahn Duk-geuna z czeskim doradcą ds. bezpieczeństwa Tomášem Pojarem, które miało na celu omówienie dwustronnej współpracy, wykorzystując jako podstawę niedawną umowę dotyczącą budowy elektrowni jądrowej. Podczas spotkania omówiono szczegóły projektu, w tym stworzenie zintegrowanego ekosystemu dla przemysłu jądrowego, obejmującego budowę, szkolenie ekspertów i rozwój technologii. Oprócz energetyki jądrowej, poruszono również kwestie handlu, inwestycji i przemysłu. Tomáš Pojar spotkał się także z prezydentem Yoon Suk-yeolem, aby omówić dotychczasowe osiągnięcia dwustronnej współpracy przed wizytą południowokoreańskiego przywódcy w Czechach.

4 września: dochodzenie w sprawie wyboru koreańskiej firmy jako preferowanego wykonawcy projektu elektrowni jądrowej zostało wszczęte przez czeską agencję antymonopolową. Dochodzenie zostało wszczęte po apelach ze strony amerykańskich i francuskich oferentów. Śledztwo ma na celu zbadanie zasadności wyboru koreańskiej firmy Korea Hydro & Nuclear Power (KHNP) oraz Hanwha Solutions, które jako konsorcjum wygrały przetarg o wartości 18 miliardów dolarów w lipcu. Amerykański Westinghouse i francuski EDF, główni konkurenci KHNP, złożyli skargi, kwestionując legalność procedur przetargowych i wybór koreańskiego wykonawcy. Agencja antymonopolowa, Urząd Ochrony Konkurencji (UOHS), zapowiada, że dochodzenie będzie prowadzone w oparciu o zasady i procedury prawa antymonopolowego i publicznych zamówień, a jego wyniki mogą wpłynąć na przyszłość kontraktu na budowę dwóch reaktorów jądrowych.

5 września: kontrola eksportu do Rosji i Białorusi została zaostorzona przez Koreę Południową. Ministerstwo Handlu, Przemysłu i Energetyki oświadczyło, że zaostorzono kontrolę eksportu w związku z inwazją Rosji na Ukrainę. W tym celu koreański rząd rozszerzył listę produktów objętych ograniczeniami eksportowymi, dodając do niej 243 nowe pozycje, w tym części maszyn do obróbki metali, komponenty maszyn, części instrumentów optycznych i czujniki. Ta zmiana ma na celu ograniczenie dostępu Rosji i Białorusi do produktów, które mogą być wykorzystane do celów wojskowych. Koreański rząd planuje również wzmocnić kary dla osób, które naruszają zakaz eksportu.

10 września: współpraca gospodarcza została omówiona przez Koreę Południową i Polskę. W Warszawie odbyło się spotkanie wiceministra spraw zagranicznych ds. ekonomicznych Kim Hee-sanga z wiceministrem rozwoju Jackiem Tomczakiem, aby omówić możliwości zacieśnienia współpracy gospodarczej. Szczególny nacisk położono na współpracę w sektorach obronności, baterii do samochodów elektrycznych i energii. Spotkanie to było szóstym z kolei i podkreśliło rosnące znaczenie stosunków gospodarczych między tymi dwoma krajami, które w ostatnich latach znacznie się rozwinęły. W Polsce obecnych jest ponad 390 koreańskich firm, które stworzyły 30 000 miejsc pracy.

19-21 września: wizyta państwowa prezydenta Yoon Suk-yeola w Czechach zakończyła się wzmocnieniem partnerstwa strategicznego. W Pradze odbył się szczyt z udziałem prezydenta Yoon Suk-yeola oraz premiera Petra Fiali, a także forum biznesowe z udziałem przedstawicieli takich firm jak Samsung, SK, Hyundai Motor czy LG. W ramach wizyty podpisano 56 porozumień, w tym 13 dotyczących współpracy w dziedzinie energii jądrowej. Współpraca ta ma charakter kompleksowy, obejmując nie tylko budowę elektrowni jądrowych, ale również wspólne badania i rozwój, a także szkolenie personelu. Współpraca w dziedzinie energii jądrowej jest traktowana jako punkt wyjścia do rozszerzenia partnerstwa na inne obszary, takie jak obrona, badania naukowe, technologie akumulatorowe i rozwój sztucznej inteligencji. Wizyta miała na celu wzmocnienie relacji dwustronnych i stworzenie nowych możliwości dla współpracy w oparciu o wspólne wartości, takie jak demokracja i wolność. Prezydent Yoon Suk-yeol wyraził także nadzieję, że Korea Południowa i Czechy będą współpracować przy projektach infrastrukturalnych związanych z powojenną odbudową Ukrainy.

20 września: porozumienie dotyczące współpracy na płaszczyźnie energii wodorowej zostało podpisane przez Czechy i Koreę Południową. Korea Hydro & Nuclear Power (KHNP) podpisało porozumienie z czeskim stowarzyszeniem wodorowym, aby wspólnie dążyć do rozwoju czystego wodoru. Porozumienie z Czeską Platformą Technologii Wodorowych (HYTEP) skupia się na wymianie informacji i współpracy na europejskim rynku czystego wodoru. KHNP i HYTEP chcą wspólnie produkować czysty wodór z wykorzystaniem nadwyżki energii z elektrowni jądrowych, a także rozwijać inne obszary przemysłu wodorowego. KHNP aktywnie rozwija technologię "różowego" wodoru, która wykorzystuje energię elektryczną i parę z elektrowni jądrowych do produkcji wodoru. Porozumienie ma wzmocnić konkurencyjność Korei na światowym rynku czystego wodoru, a partnerstwo z HYTEP pomoże KHNP w osiągnięciu sukcesu na rynku europejskim.

28-29 września: w Bratysławie odbył się szczyt dotyczący rozwoju strategicznego partnerstwa między Koreą Południową i Słowacją. Podczas

wizyty państwowej Yoon Suk-yeola w Bratysławie doszło do spotkania z premierem Robertem Fico. Szczyt zakończył się wydaniem wspólnego oświadczenia, które zawierało plany rozwoju strategicznego partnerstwa. Partnerstwo ma obejmować współpracę w dziedzinie polityki, bezpieczeństwa, obrony, gospodarki, handlu, nauki, medycyny, kultury i stosunków międzynarodowych. W oświadczeniu podkreślono wspólne wartości i interesy obu krajów, w tym zaangażowanie w ustanowienie sprawiedliwego i opartego na zasadach porządku międzynarodowego, wsparcie dla denuklearyzacji Korei Północnej i potępienie naruszeń praw człowieka w tym kraju. Oświadczenie zapowiada również dalszą współpracę w ramach formatu Grupy Wyszehradzkiej plus Republika Korei. Oba kraje podpisały memorandum w sprawie kompleksowej współpracy energetycznej, obejmującej bezemisyjne źródła energii, takie jak energia jądrowa, energia odnawialna i wodór. Z kolei koreańska firma Korea Hydro & Nuclear Power wyraziła zainteresowanie projektem budowy nowego bloku energetyki jądrowej o mocy do 1200 MW w elektrowni jądrowej Jaslovské Bohunice

III. RELACJE MIĘDZYKOREAŃSKIE

6 września: były szef Prezydenckich Służb Bezpieczeństwa objął stanowisko ministra obrony. Kim Yong-hyun, były generał i bliski współpracownik prezydenta Yoon Suk-yeola zastąpił Shin Won-sika. Kim Yong-hyun reprezentuje „jastrzębie” podejście do Korei Północnej – podczas przesłuchania przed Zgromadzeniem Narodowym zadeklarował, że jest gotowy do rozważenia wszystkich opcji militarnych, w tym uzbrojenia nuklearnego Korei Południowej, jeśli będzie to konieczne do rozwiązania problemów bezpieczeństwa stwarzanych przez KRLD.

11 września: w Seulu odbyło się forum poświęcone obronności i bezpieczeństwu. Podczas dorocznego Forum Obrony w Seulu (SDD) omawiano kwestie bezpieczeństwa w regionie i na świecie. Główny nacisk położono na potępienie rosnącej współpracy militarnej Rosji i Korei Północnej, która według ministra obrony Korei Południowej, Kim Yong-hyuna, stanowi zagrożenie dla bezpieczeństwa międzynarodowego i destabilizuje sytuację na Półwyspie Koreańskim. Kim Yong-hyun wyraził obawy, że rosyjska pomoc militarna dla Korei Północnej przyczynia się do rozwoju programu broni jądrowej w tym kraju. Podczas forum dyskutowano również o zagrożeniach ze strony Chin i Rosji (w kontekście Ukrainy), a przedstawiciele NATO i Kanady podkreślili wagę międzynarodowej współpracy w celu zapewnienia bezpieczeństwa. Dodatkowo,

minister Kim Yong-hyun zasugerował, że Korea Południowa rozważa możliwość posiadania własnej broni jądrowej, co spotkało się z poparciem części konserwatywnych polityków i opinii publicznej w kraju. Minister Kim Yong-hyun oświadczył także, że fundamentalnym rozwiązaniem problemu północnokoreańskich zbrojeń i łamania praw człowieka jest wolny i zjednoczony Półwysep Koreański. SDD, zorganizowany w tym roku po raz trzynasty, stał się platformą do wymiany poglądów na temat wyzwań bezpieczeństwa, a także miejscem spotkań i rozmów bilateralnych między przedstawicielami różnych państw.

13 września: chińskie kamery w pobliżu granicy z Koreą Północną zostały zdemontowane przez południowokoreańskie wojsko. Południowokoreańska armia usunęła ponad 1300 kamer monitoringu z baz wojskowych, w tym tych w pobliżu granicy z Koreą Północną, po odkryciu, że urządzenia te zostały wyprodukowane w Chinach. Podejrzewa się, że firma, która dostarczyła kamery, fałszowała pochodzenie sprzętu, a armia rozważa podjęcie działań prawnych przeciwko niej. Usunięcie kamer było podyktowane obawami o bezpieczeństwo, ponieważ odkryto, że kamery te zostały zaprojektowane do przesyłania nagrań zewnętrznie poprzez połączenie z określonym chińskim serwerem. Armia zastępuje usunięte urządzenia sprzętem krajowym.

15 września: drugi Dzień Rodzin Rozdzielonych został zorganizowany przez Ministerstwo ds. Zjednoczenia. Prezydent Yoon Suk Yeol podkreślił pilną potrzebę rozwiązania problemu rodzin rozdzielonych w wyniku wojny koreańskiej z lat 1950-1953. W przemówieniu wygłoszonym podczas obchodów Dnia Rodzin Rozdzielonych, zaznaczono, że każdego roku umiera około 3000 spośród 130 000 osób ubiegających się o spotkania z rodzinami w Korei Północnej, bez możliwości ponownego spotkania. Yoon Suk-yeol zaapelował o międzynarodową współpracę w tej sprawie, w tym o uwagę ze strony ONZ.

16-20 września: Korea Południowa została wybrana na przewodniczącego 68. Konferencji Generalnej Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej (MAEA). Funkcję tę sprawował ambasador Korei Południowej w Austrii, Ham Sang-wook, podczas trwającej w Wiedniu konferencji MAEA. Prezydium Konferencji Generalnej wybierane jest co roku na początku sesji po konsultacjach między państwami członkowskimi. Tegoroczna konferencja skupiała się na kluczowych kwestiach bezpieczeństwa globalnego, w tym programie nuklearnym Korei Północnej, bezpieczeństwie jądrowym, sytuacji na Ukrainie oraz kwestiach nuklearnych Iranu. To drugi raz, kiedy Korea Południowa przewodniczy Konferencji Generalnej MAEA, pierwszy raz pełniła tę funkcję w 1989 roku.

18 września: wietnamska delegacja ministerstwa obrony w Pjongjangu. Zaniepokojenie Seulu wzbudziła informacja o wizycie delegacji ministerstwa

obrony Wietnamu w Korei Północnej. Według strony wietnamskiej wiceminister obrony Hoang Xuan Chien miał spotkać się ze swoim północnokoreańskim odpowiednikiem Kim Min-sopem, aby omówić współpracę w takich obszarach jak medycyna wojskowa, obrona graniczna, przemysł zbrojeniowy, technologia wojskowa i wymiana informacji. Ponadto Kim Jong-un otrzymał zaproszenie do odwiedzenia Wietnamu w grudniu, z okazji obchodów rocznicy powstania Wietnamskiej Armii Ludowej oraz Międzynarodowych Targów Obronnych.

20 września: rekompensaty dla mieszkańców obszarów przygranicznych są rozważane w związku z uciążliwymi hałasami ze strony KRLD. Władze metropolii Incheon zapowiedziały, że zwrócą się do rządu centralnego o stworzenie ram prawnych dla rekompensat dla mieszkańców obszarów przygranicznych, którzy doświadczają uciążliwego hałasu pochodzącego z głośników w Korei Północnej. Głośniki te, które emitują donośne, metaliczne dźwięki oraz syreny i bębny przez całą dobę, są prawdopodobnie odwetem za głośniki południowokoreańskie, które wznowiły swoje transmisje w odpowiedzi na ataki Korei Północnej z wykorzystaniem balonów wypełnionych śmieciami. Miasto Incheon zamierza wdrożyć szereg działań, aby chronić mieszkańców przed hałasem, w tym inspekcję gospodarstw rolnych pod kątem potencjalnych zagrożeń dla zdrowia, a także próby zminimalizowania hałasu za pomocą sygnałów zakłócających. Jednocześnie Ministerstwo Obrony Narodowej odrzuciło propozycję wstrzymania południowokoreańskich transmisji, argumentując, że przerwanie ich byłoby sprzeczne z interesami bezpieczeństwa narodowego.

20 września: opracowanie własnej broni nuklearnej nie jest rozważane przez Koreę Południową. Prezydent Yoon Suk Yeol w wywiadzie dla czeskiej gazety Hospodarske Noviny zapewnił, że Korea Południowa nie rozważa opracowania własnej broni nuklearnej. Zamiast tego Seul skupia się na wzmocnieniu odstraszania wraz ze Stanami Zjednoczonymi w odpowiedzi na zagrożenie nuklearne ze strony Korei Północnej. Prezydent potwierdził zaangażowanie Korei Południowej w Grupę Konsultacyjną ds. Nuklearnych, utworzoną podczas szczytu z prezydentem USA Joe Bidenem w kwietniu 2023 roku. W lipcu tego roku przywódcy obu krajów przyjęli wytyczne strategii nuklearnej, które określają konwencjonalne wsparcie wojskowe Korei Południowej dla operacji nuklearnych USA w przypadku kryzysu. W rozmowie z czeską gazetą Hospodarske Noviny Yoon Suk-yeol podkreślił, że Korea Południowa stworzyła mechanizm skutecznie odstraszający i reagujący na zagrożenia nuklearne ze strony Korei Północnej bez potrzeby uzbrojenia się w broń nuklearną.

23 września: bliska współpraca w obliczu zagrożeń ze strony KRLD została zadeklarowana przez Japonię, Koreę Południową i Stany Zjednoczone. Na marginesie posiedzenia Zgromadzenia Ogólnego ONZ w Nowym Jorku doszło do spotkania sekretarza stanu USA Antony'ego Blinkena oraz ministrów spraw zagranicznych Korei Południowej Cho Tae-yula i Japonii Kamikawy Yoko. Głównym tematem rozmów była potrzeba wzmacniania współpracy trójstronnej w kontekście rosnącego zagrożenia ze strony Korei Północnej. Ministrowie podkreślili zdecydowane stanowisko w sprawie odpowiedzi na prowokacje ze strony KRLD i zainteresowanie kontynuowaniem współpracy w różnych dziedzinach, pomimo zmian na scenie politycznej w Japonii i USA.

23-24 września: nowe typy północnokoreańskich prowokacji zostały omówione przez USA i Koreę Południową. Południowokoreańskie i amerykańskie władze obronne spotkały się w ramach regularnych rozmów (Korea-U.S. Integrated Defence Dialogue), aby omówić wspólne odpowiedzi na nowe rodzaje prowokacji ze strony Korei Północnej. Obie strony wyraziły zaniepokojenie działaniami Korei Północnej, takimi jak wysyłanie balonów ze śmieciami do Korei Południowej, zakłócanie sygnałów GPS i próby ataku cybernetycznego. Podkreślono również zagrożenie, jakie stanowi rozwój programu broni nuklearnej i rakietowej Korei Północnej, a także współpraca militarna z Rosją. Wspólnym celem pozostaje całkowita denuklearyzacja Północy, a USA zapewniły o obronie Korei Południowej, grożąc zniszczeniem reżimu Kim Jong-una w przypadku ataku nuklearnego. Spotkanie było ważnym krokiem w umacnianiu współpracy wojskowej między Koreą Południową a Stanami Zjednoczonymi, a także w koordynacji działań wobec Korei Północnej.

KOMENTARZ

Opcja rozszerzenia południowokoreańskiego arsenału o broń nuklearną nadal na stole. Nowy minister obrony Korei Południowej Kim Yong-hyun nie wyklucza „odpowiedzi” na północnokoreańskie zbrojenia poprzez rozwój własnej broni nuklearnej. Choć kwestię nuklearną Korei Południowej ostatecznie miało rozwiązać utworzenie konsultacyjnej grupy nuklearnej ze Stanami Zjednoczonymi – i oparcie odstraszania KRLD na amerykańskim potencjale nuklearnym – to w Korei Południowej rośnie poparcie dla tej opcji. Głównym motorem obecnych w Korei Południowej dyskusji jest rosnące zagrożenie ze strony Korei Północnej, która rozwija swoje możliwości nuklearne – a obawy te zwiększa potencjalna współpraca z Rosją. Obywatele Korei Południowej, obawiając się nieskuteczności "nuklearnego parasola" Stanów

Zjednoczonych, coraz częściej domagają się niezależnego arsenału jądrowego. Argumenty te skupiają się wokół potrzeby odstraszania agresji ze strony Korei Północnej i zapewnienia bezpieczeństwa, podczas gdy przeciwnicy takiego rozwiązania obawiają się negatywnych konsekwencji dla relacji międzynarodowych i bezpieczeństwa regionalnego.

Co ciekawe, opcja „nuklearnej Korei Południowej” mogłaby przysłużyć się Korei Północnej. Przede wszystkim obecność broni nuklearnej w Korei Południowej stanowiłaby idealne uzasadnienie dla dalszego rozwoju własnego potencjału zagranicznego – zarówno w komunikatach kierowanych na zewnątrz, jak i do obywateli. Korea Północna mogłaby zintensyfikować propagandę opartą o konieczność samoobrony z wykorzystaniem broni nuklearnej, przedstawiając Koreę Południową jako wroga siły, równie niebezpieczne co Stany Zjednoczone. Byłoby to także uzasadnienie dla przedstawionej na początku tego roku wizji Kim Jong-una odchodzącej od polityki zjednoczenia i wskazującej Koreę Południową jako wroga. Ponadto Korea Południowa, jako sygnatariusz Układu o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej (NPT) osłabiłaby swoją pozycję na arenie międzynarodowej. Obecnie Seul skupia się na pozyskiwaniu międzynarodowego poparcia w wywieraniu nacisków na Koreę Północną, by ta się denuklearyzowała. Opracowanie własnej broni jądrowej znacznie osłabiłoby takie działania Seulu. Nuklearna Korea Południowa oznaczałaby także regionalną eskalację wyścigu zbrojeń i destabilizację w regionie – co znów, działałoby na korzyść Korei Północnej. Należy także pamiętać, że zanim Korea Południowa uzyskałaby poziom arsenału nuklearnego dorównującego Korei Północnej minęłyby lata – a w tym czasie kraj pozostawałby narażony na ataki wyprzedzające. Pozostaje również pytanie, czy w obliczu decyzji o posiadaniu własnej broni nuklearnej, Stany Zjednoczone nadal oferowałyby Korei Południowej „nuklearny parasol ochronny”? Jak widać, krok w kierunku opracowania broni nuklearnej przez Koreę Południową stwarza tak naprawdę szanse dla KRLD – zarówno na płaszczyźnie umacniania władzy Kimów, dyktowaną koniecznością obrony kraju przed śmiertelnym zagrożeniem ze strony wrogiemu Seulu, jak i na arenie międzynarodowej. Regionalna destabilizacja czy osłabienie pozycji Korei Południowej w wywieraniu międzynarodowych nacisków na Pjongjang przysłużyłyby się jedynie Kim Jong-unowi.

**OŚRODEK SPRAW
AZJATYCKICH**
Uniwersytet Łódzki

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

